

## Hotararea nr. 115/2008

Hotararea nr. 115/2008-aprobarea Normelor privind pregatirea profesionala practica a stagiarii in activitatea de audit financiar Hotararea nr. 115/2008 pentru aprobarea Normelor privind perioada de pregatire profesionala practica a stagiarii in activitatea de audit financiar, a fost publicata in Monitorul Oficial, Partea I, nr. 381 din 20 mai 2008.

In temeiul prevederilor art. 6 alin. (3) si (5) si ale art. 10 alin. (2) si (3) din Ordonanta de urgenta a Guvernului nr. 75/1999 privind activitatea de audit financiar, republicata, cu modificarile si completarile ulterioare, si ale art. 26 alin. (2) din Regulamentul de organizare si functionare a Camerei Auditorilor Financiari din Romania, aprobat prin Hotararea Guvernului nr. 983/2004, cu modificarile si completarile ulterioare, Consiliul Camerei Auditorilor Financiari din Romania, intrunit in sedinta din 25 martie 2008, hotaraste:

Art. 1. " Se aproba Normele privind perioada de pregatire profesionala practica a stagiarii in activitatea de audit financiar, potrivit anexei care face parte integranta din prezenta hotarare."

Art. 2. " (1) Departamentul de admitere, pregatire continua si stagii si Compartimentul secretariat vor duce la indeplinire prevederile prezentei hotarari.

(2) Prezenta hotarare se publica in Monitorul Oficial al Romaniei, Partea I.

Presedintele Camerei Auditorilor Financiari din Romania,  
Ion Mihailescu  
Bucuresti, 25 martie 2008.  
Nr. 115.

### ANEXA

Norme privind perioada de pregatire profesionala practica a stagiarii in activitatea de audit financiar

### CAPITOLUL I

Dispozitii generale. Definitii

Art. 1. " Ori de cate ori sunt utilizati in prezentele norme, termenii definiti in acest capitol au urmatorul inteles:

" Camera = Camera Auditorilor Financiari din Romania;

" norme = norme privind perioada de pregatire profesionala practica a stagiarii in activitatea de audit financiar;

" stagiar = persoana fizica care a promovat testul de verificare a cunostintelor in domeniul financiar-contabil pentru accesul la stagiul si isi desfasoara activitatea conform prezentelor norme;

" indrumator = persoana fizica, auditor financiar activ, sau juridica, membra a Camerei Auditorilor Financiari, sub indrumarea careia se desfasoara stagiul unuia sau mai multor stagii in activitatea de audit financiar;

" stagiul = perioada de pregatire practica a stagiului in activitatea de audit financiar;

" caiet de practica = caietul si documentatia intocmita de catre stagiarul in activitatea de audit financiar, prin care se consemneaza si se certifica activitatile desfasurate de acesta."

### CAPITOLUL II

Organizarea stagiului

Art. 2. " Stagiul in activitatea de audit financiar se efectueaza de catre persoanele care au promovat testul de verificare a cunostintelor in domeniul financiar-contabil, pentru accesul la stagiul, organizat de Camera."

Art. 3. " Admiterea la stagiul a stagiului in activitatea de audit financiar se va face astfel:

a) Candidatii declarati admisi la testul de verificare a cunostintelor in domeniul financiar-contabil pentru accesul la stagiul vor urma procedurile stabilite prin prezentele norme.

b) inscrierea la stagiul se realizeaza pe baza unei cereri-tip, prevazuta in anexa nr. 1, adresata Camerei, dupa ce a fost achitat tariful de inscriere la stagiul.

c) Cererea-tip este adresata Departamentului de admitere, pregatire continua si stagii pentru verificare si inscriere ca stagiar in activitatea de audit financiar.

d) Departamentul de admitere, pregatire continua si stagii va elibera pentru fiecare stagiar o legitimatie a stagiului in activitatea de audit financiar. Vizarea anuala a legitimatiei se face odata cu indeplinirea tuturor obligatiilor anuale.

e) Candidatii declarati admisi la testul de verificare a cunostintelor in domeniul financiar-contabil pot solicita inscrierea ca stagiar in activitatea de audit financiar la Camera in termen de maximum 12 luni de la afisarea rezultatelor finale.

f) Candidatilor care nu solicita admiterea ca stagiar in activitatea de audit financiar in termen de maximum 12 luni de la afisarea rezultatelor finale li se anuleaza testul de acces la stagiul."

Art. 4. " Stagiul va avea urmatoarele durate:

- a) Stagiul in activitatea de audit financiar se desfasoara pe o perioada de minimum 3 ani.
- b) Perioada de stagiu incepe de la data la care stagiarul a fost inregistrat la Departamentul de admitere, pregatire continua si stagii al Camerei.
- c) La cererea stagiariului, perioada de pregatire practica poate fi suspendata cel mult un an.
- d) La finalizarea perioadei de stagiu, stagiarul se poate prezenta la sustinerea examenului de aptitudini profesionale pentru atribuirea calitatii de auditor financiar.Â

Art. 5. Â” Stagiul se va organiza astfel:

- a) Camera monitorizeaza activitatea desfasurata in perioada de pregatire profesionala practica a stagiariilor prin Departamentul de admitere, pregatire continua si stagii si prin Departamentul de monitorizare si competenta profesionala.
- b) Departamentul de admitere, pregatire continua si stagii va tine evidenta stagiariilor inscrisi, in ordinea aprobarii cererilor de inscriere la stagiu.
- c) Activitatile practice desfasurate de stagiari, documentele si rapoartele acestuia sunt consemnate intr-un dosar numit Âžcaiet de practicaÂ•.
- d) in fiecare an de stagiu, stagiarii in activitatea de audit financiar au obligatia de a achita tariful pentru monitorizarea activitatii de pregatire practica.
- e) Finalizarea stagiului se face personal prin indeplinirea tuturor obligatiilor conform cu prevederile prezentelor norme. in urma finalizarii stagiului, stagiarul are dreptul de a se prezenta la examenul de aptitudini profesionale pentru obtinerea calitatii de auditor financiar.Â

Art. 6. Â” Desfasurarea stagiului se deruleaza in cadrul a doua module distincte:

- a) anul intai de stagiu este destinat pregatirii teoretice si aplicative a stagiariilor;
- b) anul doi si anul trei de stagiu sunt destinati practicii efective a stagiariului in cadrul societatilor sau cabinetelor de audit financiar.Â

### CAPITOLUL IIIÂ

Activitatea desfasurata in anul intai de stagiuÂ

Art. 7. Â” Anul intai de stagiu este destinat pregatirii teoretice si aplicative organizate in mod centralizat de catre Camera si se va organiza astfel:

- a) primul semestru Â” pregatire teoretica;
- b) semestrul doi Â” pregatire aplicativa.Â

Art. 8. Â” Activitatile pentru primul semestru de stagiu se vor organiza de catre societatile de audit financiar membre ale Camerei, care dispun de posibilitatile materiale necesare organizarii acestei activitati, aprobate de catre Consiliul Camerei. Cursurile vor fi tinute de catre formatori agreati de Camera.Â

Art. 9. Â” Pregatirea teoretica din primul an de stagiu va fi stabilita de catre Consiliul Camerei si se va referi in general la:

- a) Standardele de contabilitate Â” Reactualizarea cunostintelor stagiariilor in conformitate cu modificarile Standardelor internationale de contabilitate;
- b) Standardele de audit financiar;
- c) Codul privind conduita etica si profesionala in domeniul auditului financiar.Â

Art. 10. Â” Activitatile de pregatire teoretica prezentate mai sus vor fi studiate in primul semestru al anului intai de stagiu pe un fond de timp de 25 de ore.Â

Art. 11. Â” La sfarsitul programului de pregatire profesionala, stagiarii in activitatea de audit financiar vor sustine un test de verificare a cunostintelor dobandite pe parcursul celor 25 de ore.

Testul se va organiza la societatile mentionate la art. 8.Â

Art. 12. Â” Subiectele testului de semestru si punctajul de admitere se vor stabili de catre Consiliul Camerei, iar verificarea rezultatelor se va face de catre o comisie formata din reprezentanti ai societatilor care au organizat cursul si reprezentanti ai Departamentului de admitere, pregatire continua si stagii din cadrul Camerei.Â

Art. 13. Â” Candidatii care nu au fost admisi la testul organizat la sfarsitul programului de pregatire profesionala vor putea sustine un al doilea test intr-un interval de maximum 3 luni. Candidatii care nu vor promova nici cel de-al doilea test vor repeta primul an de stagiu.Â

Art. 14. Â” Candidatii declarati admisi la testul organizat la sfarsitul cursului de pregatire profesionala vor urma programul de pregatire aplicativa organizat de catre Camera, ce se va desfasura in semestrul doi al primului an de stagiu.Â

Art. 15. Â” in semestrul doi de stagiu, in cadrul programului de pregatire aplicativa, stagiarii in activitatea de audit financiar vor elabora un proiect privind o lucrare practica cu tematica din audit financiar. Proiectul va fi predat la Departamentul de

admitere, pregatire continua si stagiar, iar evaluarea se va realiza de catre inspectorii din cadrul Departamentului de monitorizare si competenta profesionala si de catre Departamentul de admitere, pregatire continua si stagiar. Consiliul Camerei va stabili tematica proiectului si criteriile minimale ce trebuie realizate in cadrul acestuia.Â

Art. 16. Â” in cazul in care in urma acestei evaluari stagiarii nu va indeplini conditiile minimale de pregatire, va putea prezenta un al doilea proiect in termen de o luna. Candidatii care nu vor obtine rezultate care sa ateste indeplinirea conditiilor minimale stabilite de catre Camera nici in urma refacerii proiectului vor repeta primul an de stagiu.Â

Art. 17. Â” Stagiarii care indeplinesc cerintele de pregatire profesionala cerute de programul de pregatire teoretica din primulÂ semestru si de programul de pregatire aplicativa din cel de-al doilea semestru si vor achita tariful pentru monitorizarea activitatii de pregatire practica vor primi viza pentru finalizarea anului intai de stagiu si se vor putea inscrie in anul doi.Â

Art. 18. Â” Stagiarii care in termen de 2 ani de la inscrierea la Camera nu finalizeaza anul intai pierd calitatea de stagiar in activitatea de audit financiar si li se anuleaza testul de acces la stagiu.Â

## CAPITOLUL IVÂ

Activitatea desfasurata in anii doi si trei de stagiuÂ

Art. 19. Â” Activitatea de stagiu in anul doi si anul trei se desfasoara sub indrumarea unui auditor financiar activ, care are in desfasurare lucrari de audit pe toata durata stagiaturii (ca persoana fizica sau in cadrul societatilor sau cabinetelor de audit).Â

Art. 20. Â” Participa la aceasta etapa a stagiului stagiarii care si-au indeplinit obligatiile in conformitate cu cerintele cap. III.Â

Art. 21. Â” In vederea desfasurarii stagiului in anul doi si anul trei, stagiarii va prezenta Departamentului de admitere, pregatire continua si stagiar acceptul indrumatorului de stagi, prevazut in anexa nr. 2, care va contine declaratia pe propria raspundere a indrumatorului de stagi, in care este precizat ca are in derulare cel putin un contract de audit, si va primi caietul de practica. Anul de stagiu incepe in momentul depunerii acceptului indrumatorului de stagi la Departamentul de admitere, pregatire continua si stagiar.Â

Art. 22. Â” Stagiul trebuie sa se efectueze pe langa o persoana fizica, auditor financiar activ sau in cadrul unei societati comerciale de audit, membra a Camerei. Persoanele fizice si juridice, membre ale Camerei, care fac dovada ca au in derulare cel putin o misiune de audit financiar, pot sa inainteze Departamentului de admitere, pregatire continua si stagiar o scrisoare prin care isi iau angajamentul de a lua sub indrumare stagiarii in activitatea de audit financiar.Â Art. 23. Â” Un indrumator de stagi nu poate avea mai mult de 15 stagiarii in activitatea de audit sub indrumare.Â

Art. 24.Â” Stagiarii in activitatea de audit financiar are obligatia de a-si gasi un indrumator de stagi, care sa ofere garantiiÂ suficiente in ceea ce priveste asigurarea conditiilor pentru desfasurarea perioadei de pregatire profesionala practica.Â

Art. 25. Â” indrumatorul este o persoana fizica. Cand stagiul este realizat intr-o societate comerciala de audit financiar, inregistrata in Registrul auditorilor financiari Â” persoane juridice, aceasta precizeaza numele si calitatea indrumatorului de stagi ales din randul angajatilor, asociatilor, care trebuie sa aiba calitatea de auditor financiar activ.Â

Art. 26. Â” Orice inlocuire a indrumatorului de stagi se va anunta Camerei in scris, in termen de 30 de zile lucratoare de la data efectuarii modificarii. in acest sens se vor trimite la Departamentul de admitere, pregatire continua si stagiar urmatoarele documente:

Â” cerere pentru inlocuirea indrumatorului de stagi, care va fi semnata si de vechiul indrumator de stagi , atestand ca a luat cunostinta despre aceasta modificare;

Â” acceptul noului indrumator de stagi, atestand ca a luat cunostinta despre modificare.Â

Art. 27. Â” Nerespectarea obligatiei de a anunta Camera in legatura cu inlocuirea indrumatorului de stagi, in termenul prevazut la art. 26, conduce la nerecunoasterea ca perioada de stagi a intervalului de timp dintre renuntarea la indrumatorul anterior si anuntarea Camerei.Â

Art. 28. Â” Stagiarii in activitatea de audit financiar se pot inscrie in anul doi de stagi, cu indrumator, in termen de 2 ani de la finalizarea primului an de stagi.Â

Art. 29. Â” in perioada de stagi, stagiarii este obligat sa efectueze anual un minimum de 25 de zile lucratoare de experienta profesionala, in fiecare dintre domeniile: contabilitate, audit si optionale.Â

Art. 30.   Repartizarea timpului de stagiu pe activitati este stabilita de indrumator, care trebuie sa acorde stagiului toate facilitatile pentru a-i permite sa efectueze instruirea. 

Art. 31.   Pe intreaga perioada de desfasurare a stagiului, stagiul trebuie sa isi indeplineasca obligatiile privind intocmirea caietului de practica, in care se reflecta in mod corect si complet experienta profesionala acumulata. 

Art. 32.   La fiecare 6 luni, stagiul trebuie sa prezinte indrumatorului un raport sintetic al experientei profesionale dobandite. 

Art. 33.   Stagiarii sunt obligati sa participe la cursurile de pregatire profesionala continua organizate de Camera atat in anul doi, cat si in anul trei de stagiul. 

Art. 34.   Nerespectarea prevederilor art. 33 duce la prelungirea stagiaturii cu un an. 

Art. 35.   Stagiul trebuie sa prezinte anual sau la cerere Departamentului de admitere, pregatire continua si stagiul caietului de practica pentru verificare. 

Art. 36.   Stagiul trebuie sa prezinte anual Departamentului de admitere, pregatire continua si stagiul raportul referitor la activitatea desfasurata pe parcursul anului respectiv, intocmit, semnat si stampilat de indrumatorul de stagiul. 

Art. 37.   Stagiul va primi viza pentru finalizarea anului de stagiul la data la care va prezenta Departamentului de admitere, pregatire continua si stagiul caietul si raportul indrumatorului de stagiul pentru anul respectiv in urma indeplinirii cerintelor de pregatire profesionala si achitarii tarifului pentru monitorizarea activitatii de pregatire practica. 

Art. 38.   Stagiarii care nu se prezinta la Camera pentru obtinerea vizei in termen de 2 ani consecutivi de la data la care trebuiau sa finalizeze anul respectiv isi pierd calitatea de stagiul in activitatea de audit financiar, respectiv testul de verificare a cunostintelor in domeniul financiar-contabil pentru accesul la stagiul. 

Art. 39.   Departamentul de admitere, pregatire continua si stagiul este autorizat:  
  sa stabileasca numarul de ore de pregatire, precum si repartizarea acestora pe domenii de activitate;  
  sa intrerupa perioada de stagiul, la cererea stagiulului, din motive cum ar fi: satisfacerea stagiulului militar, sanatate sau alte motive considerate justificate. 

## CAPITOLUL V

Urmarirea, controlul si aprecierea activitatilor desfasurate de catre stagiarii in activitatea de audit financiară

Art. 40.   Urmarirea modului de desfasurare a stagiulului este realizata si apreciata de indrumatorul de stagiul si de catre Departamentul de admitere, pregatire continua si stagiul, in colaborare cu Departamentul de monitorizare si competenta profesionala. 

Art. 41.   Indrumatorul de stagiul trebuie sa verifice activitatile desfasurate de stagiul si sa notifice evidenta detaliata a experientei profesionale din caietul de practica al stagiulului la fiecare 6 luni. 

Art. 42.   Indrumatorul de stagiul trebuie sa creeze stagiulului conditii pentru:

- a) a urma pregatirea prevazuta in prezentele norme;
- b) a se achita cu regularitate de obligatiile lor prevazute in prezentele norme. 

Art. 43.   Indrumatorul de stagiul trebuie sa mareasca treptat nivelul de dificultate al lucrarilor incredintate stagiulului in activitatea de audit financiar si sa ii ajute sa isi insuseasca disciplinele profesionale ale pregatirii tehnice de baza (contabilitate si audit) in conformitate cu caietul de practica al stagiulului. 

Art. 44.   Pentru fiecare 6 luni indrumatorul trebuie sa faca o evaluare a activitatii stagiulului pe urmatoarele domenii:  
  in ce masura a fost respectat programul de stagiul;  
  cunostintele si aptitudinile de specialitate;  
  gradul de insusire a experientei profesionale;  
  rationamentul profesional. 

Art. 45.   Pentru fiecare domeniu de evaluare se poate da unul dintre calificativele:

-   satisfactor;
-   nesatisfactor. 

Art. 46.   Indrumatorul trebuie sa intocmeasca anual un raport scris de evaluare a stagiulului, in care sa se consemneze:

1. progresele inregistrate de stagiul;
2. deficientele constatate in experienta profesionala;
3. actiunile de intreprins in viitor;

#### 4. opinia generala privind evolutia profesionala a stagiaryului.Â

Art. 47. â€” De asemenea, indrumatorul de stagiou trebuie sa raspunda solicitarilor Departamentului de admitere, pregatire continua si stagiari si Departamentului de monitorizare si competenta profesionala in legatura cu furnizarea de informatii privind activitatea stagiaryului.Â

Art. 48. â€” Departamentul de monitorizare si competenta profesionala poate organiza, prin sondaj sau ori de cate ori este solicitat din partea Consiliului Camerei, un control al calitatii activitatii stagiaryilor si a indrumatorilor de stagiou. Inspectorii din cadrul Departamentului de monitorizare si competenta profesionala vor intocmi un raport in urma controlului efectuat. Acest raport va cuprinde o evaluare a activitatii stagiaryului, precum si propuneri de imbunatatire a activitatii stagiaryilor sau de prelungire a perioadei de stagiou, in cazul in care inspectorii au constatat nerespectarea normelor de stagiou.

Art. 49. â€” Acordarea si retragerea calitatii de auditor financiar indrumator sunt hotarate de Consiliul Camerei, in urma rapoartelor primite de la Departamentul de admitere, pregatire continua si stagiari.Â

#### CAPITOLUL VI

##### Dispozitii tranzitoriiÂ

Art. 50. â€” Stagiarii din anul 2002, care au finalizat perioada de stagiatura in anul 2005 si care nu au obtinut calitatea de auditor financiar in perioada 2006â€”2007, vor participa in cursul lunii aprilie 2008 la un curs suplimentar organizat de Camera, dupa care vor putea participa la examenul de aptitudini profesionale pentru atribuirea calitatii de auditor financiar incepand cu anul 2008, sesiunea mai, la oricare dintre sesiunile organizate de Camera timp de 3 ani consecutivi (2008, 2009 si

2010). Acesti stagiari vor respecta prevederile art. 53 si 54.

Art. 51. â€” Stagiarii din anul 2002, care au finalizat perioada de stagiatura in anul 2006, se pot prezenta la oricare dintre sesiunile examenului de aptitudini profesionale pentru atribuirea calitatii de auditor financiar, organizate de Camera, in termen de 3 ani consecutivi (2007, 2008 si 2009). Acesti stagiari vor respecta prevederile art. 53 si 54.

Art. 52. â€” Stagiarii din anul 2002, care s-au inscris in anul intai de stagiou in anul 2003 sau 2004 si care nu au mai venit la Camera pentru finalizarea perioadei de stagiatura, au la dispozitie un an de la data publicarii prezentelor norme pentru a se prezenta la Camera si a-si clarifica situatia. in caz contrar, isi vor pierde calitatea de stagiou si testul de acces la stagiou.

Art. 53. â€” Stagiarii din anul 2002, care s-au inscris in anul intai de stagiou in anul 2005, precum si stagiarii admisi in anul 2004 vor respecta prevederile prezentelor norme.Â

#### CAPITOLUL VIIÂ

##### Dispozitii finaleÂ

Art. 54. â€” La sfarsitul perioadei de stagiou, stagiaryul va preda Departamentului de admitere, pregatire continua si stagiari din cadrul Camerei caietul de practica completat si vizat pentru toata perioada de pregatire profesionala practica.

Art. 55. â€” La sfarsitul perioadei de stagiou, indrumatorul intocmeste declaratia care sa ateste capacitatea stagiaryului de a se prezenta la examen, prevazuta in anexa nr. 3. in cazul in care stagiaryul a avut mai multi indrumatori, acesta va obtine declaratii de la toti indrumatorii de stagiou, pe care le va depune la Camera in momentul inscrierii la examenul de aptitudini profesionale pentru obtinerea calitatii de auditor financiar.

Art. 56. â€” Stagiarii care au finalizat stagiul se pot prezenta la oricare dintre sesiunile examenului de aptitudini profesionale pentru atribuirea calitatii de auditor financiar, organizate de Camera, in termen de 3 ani de la data finalizarii calendaristice a perioadei de stagiatura.

Art. 57. â€” Pe parcursul celor 3 ani in care stagiarii se pot prezenta la examenul de aptitudini profesionale pentru atribuirea calitatii de auditor financiar, acestia vor avea obligatia de a participa anual la cursurile de pregatire profesionala organizate de Camera. Neparticiparea la oricare dintre aceste cursuri duce la imposibilitatea participarii la urmatoarea sesiune de examen de aptitudini profesionale pentru atribuirea calitatii de auditor financiar.

Art. 58. â€” Persoanele care nu obtin calitatea de auditor financiar in acesti 3 ani isi pierd calitatea de stagiou in activitatea de audit financiar, iar procedura de admitere in stagiou va putea fi reluata ulterior.

Art. 59. â€” Prezentele norme se aplica incepand cu data publicarii in Monitorul Oficial al Romaniei, Partea I.

Art. 60. â€” Anexele nr. 1â€”3 fac parte integranta din prezentele norme.

Art. 61. â€” La data intrarii in vigoare a prezentelor norme, orice dispozitie anterioara se abroga